

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 — kr.
Félévre 5 — „
Negyedévre 2 — „
Egy órára 1 — „
Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **KOHÁNYI GYULA**
Főmunkatárs: **ISJ. MÓRICZ PÁL**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Negy házasos petit sorért 5 kr. Nagyobb hirdetésnél s többször
irdetésnek a ki szerinti jutányos aron vetelnék fel. Bélyeg-díjmin
den külön beiktatásért 30 kr.

Vendégünk a német császár.

A hatalmas német császár megérkezésének küszöbén vagyunk. A szövetséges uralkodó végig nézte a hadgyakorlatokat, azt a költséges katonai játékokat, melyben az államok tetszelegnek, mióta a népek véres verejtékéből száz meg ezer milliókat óriási hadseregek fenntartására költenek.

A háboruhoz teljességgel nem hasonlító gyakorlatok után vadászni ment a hatalmas császár, és jellemző az, hogy vadászati engedélyét megváltotta és kifizette csak egy, mint bármelyik egyszerű polgár.

A vadászat után eljön fővárosunkba is, és nemcsak fővárosunk, de az egész ország szívesen, lelkes örömmel fogja látni az idegen uralkodót, és mint vendégünket üdvözlőjük őt!

A vendégszeretet régi magyar erény. Vajmi kevés maradt már fenn a régi magyar jellemvonásokból, de a vendégszeretet még fenmaradt s az alkalom ez erény gyakorlására most olyan, mely a magyar önértelhez is szól.

Ritkaság számba megy már az, hogy idegen uralkodókat fővárosunkban láthassunk. Méltán hihettük és remélhettük volna, hogy múlt évben, mikor a magyar állam ezredéves ünnepét ülte, a magyar királyt a magyar fővárosban, idegen uralkodók meg fogják látogatni.

Kevés állama van Európának, melynek egységes állami léte, egy ezredévre terjedne ki. Kevés királyi vagy császári korona van, mely közel kilencszáz év óta ragyog, mint a hogy ragyog a mi életerős nemzetünk létének jelvénye. Csak egy korona van a világon, mely apo toli czimet ad s e korona Szent István koronája. Méltó volt tehát az ezredéves állam, méltó a kilencszáz éves apostoli korona ahhoz, hogy legalább annyi érdeklődést mutassanak iránta az idegen államok fejei, mint a mennyit mutatnak akkor, ha egy királyi hercegnő férjhez megy, vagy egy uralkodó család jubileumát tartja meg. Az ezredéves jubileum, mely egy szent korona jubileuma is volt, egy hősiesség ünnep volt s a tizenkilencedik század végén, mikor minden hatalom a nép akaratában gyökeredzik, egy nemzet jubileuma felér egy uralkodó-család jubileumával.

De azért mégis nélkülözünk kellett az ezredéves ünnepések során a koronás látogatókat.

Most azonban eljött hozzánk Európa egyik leghatalmasabb uralkodója; az, kinek nagyapja mesés győzelmeket aratott, mesés alkotásokat teremtett oly emberek erejével, mint a milyenek Bismarck és Moltke voltak.

Eljött a hatalmas uralkodó, kinek atyja úgy is mint hadvezér, úgy is

mint ember, a koronás fejek közt, mint a legnagyobb tiszteletet érdemlő alak tűnt fel és vonult el a szenvedések keresztjével vállain a világtörténelem terén.

Ő maga, fiatal, élet- és akarat erős, merész és művelt; oly ember, ki bármely körben született volna, jelentékeny tényezőként szerepelt volna észbeli és jellembeli vonásainál fogva.

Sorsa uralkodói székre szánta. A természet rendje szerint soká nem lett volna még uralkodó, ha atyját le nem kaszálta volna élete delén a halál kérelhetetlen kaszája, mely nem ismert koldust és királyt, és pusztit egyaránt a kunyhóban és palotában. Azt a nemes, nagylelkű, eszes, lovagias és hős férfit, kinek ágyai megszólaltak pontban akkor, a mikor ütött az óra, a melyben a hadi terv szerint meg kellett jelennie a szardovai csatatéren, az osztrák hadsereg oldalán; kit a meghatottságtól könnyező atyja e szavakkal ölelt meg az óriási győzelem után; »beléd szállt nagy Frigyes szelleme!«; — ki a Wörthnél foglyul esett francia katonák előtt födellen fűvel, tisztelettel meghajolva állt meg, azt mondva, ő a győző, de meghajlik a vitézség előtt; — ez az ember, ki a hős volt és nemes, halálos betegen lépett a császári trónra, és rövid császársága nem volt egyéb, mint hosszú kinszenvedés.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Aranymondások Kossuth műveiből.

Ez a mi korunk borzasztóan reális jellegű kor. Frázisok költői zománczával nem lakik jól. Neki valóság kell. A valóság pedig az, hogy állam csak az, amely mindennemű állami ügyei körül önállóan, függetlenül intézkedhetik.

A bíró nem tartozik egyebet respektálni, csak a törvényt.

Szerencsétlen nemzet az, a mely institúciók helyett személyekben keres biztonságot.

Óh, a hol a nemzet sorsa egy határozat mérlegén méretik, a magán szimpatikiának hallgatni kell, valamint a magán antipathiának is.

A polgárháború szerencsétlenségénél nagyobb alig tudok ismerni mást, mint egy nemzet szolgálását.

A hatalomnak szokott hibája, hogy obligatus coteriák zsongását a sphaerák harmonizájának nezi.

Jöhetnek idők (jönni fognak), midőn a történelem e szót »király« csak a multak hagyományaihoz ismerendi, de a mig monarchiák vannak, a történelem logikájának néha lassu, de mindig kérelhetetlen ítélőszéke mindig igazolni fogja azt, hogy az alattvalók jogának tiszteletben tartása s a népszabadság hű védelme a legbőlcsebb uralkodói politika, mert ez a népek igazi, valódi szeretetével veszi körül a trónusokat, s bizony bizony mondom, csak a népek igazi szeretete nyújthat a trónok számára oly rendíthetetlen sziklaalapot, melyet a pokol kapui sem dönthetnek meg. Minden egyéb csak homokalap, melyet az emberi dolgok viszontagságainak szele elseper. Oh! hogy ezt oly nehéz a hatalmasokkal megértetni.

Lesznek, akik megérik, hogy Elzász és Lotharingia az osztrák birodalom német tartományaiért fognak kicsérletetni. Kicsérletés alatt természetesen az értendő, hogy amazokat visszakapják a francziák, emezeket meg elveszik a németek.

A történelemnek megvan a maga logikája.

A tyranizmusnak nem ismerem veszélyesebb nemét, mint a mely a törvény iránti engedelmisségre hivatkozva, rontja meg a törvényt, s dönti meg az alkotmányt.

Igen gyakran megtörténik, hogy ha az ember kellőleg figyelembe nem veszi a körülményeket épen az ellenkező czélnak szolgál kezére, és épen az ellenség nevet azon leginkább.

Kell hogy az emberek is legyenek, kik az elvet, mely életük vezérszavaként volt, nem adják föl semmi áron. Elvűségük néha termő maggá lehet a jövőendő földjében. Néha porából nő ki, mi életükből ki nem kelhetett. K martyrok nincsenek, a kereszt nem ülvala adati.

Európának vésze rejlik abban, ha ea proletárokról nem gondoskodik, mert az ezek-rőli ezredéves megfélemezés olyan háborút idézhet elő, mi az egész világot meg fogja rázni.

A történelem logikája néha soká vesztegel, néha egy perc alatt századokat lép. Oly nagyokat lép, hogy a rövidlátó »ki hitte volna«-t kiált s véletlenül beszél.

A pálmafáról mondják, hogy légyjobban nő, ha terhet aggatnak rá. Legyenek hontársaim mint a pálmafa. Sok mindenféle erkölcsi és anyagi terhet kellend a magyarnak viselnie! Nőjön alattuk határozottságban mely nem lankad, erélyben, mely nem isme, erenyedést visszaszerezni min, a mi a nemr

E nemes szellemnek fia lesz most fővárosunkban; neki még nem jutott alkalma a megpróbáltatásra; róla csak azt tudjuk, hogy törhetlen akarata van; és azt, hogy Európának békéjét nagyrészt az ő hatalma tartja fenn.

A népeknek békére van szükségök; a katonaruhában, kardosan járó uralkodóknak a béke olajját kellene kezeikben hordaniok. Jellemző, hogy Európa uralkodói közül az egyetlen (a magyar királyon kívül) a ki jelen volt a csata tüzeiben és szeplőtlen vitézségével elragadta katonáit, Umberto olasz király nagyon ritkán jár katonai egyenruhában és ritkán csörteti a kardot, melyet az ellenséggel szemben elszánt hősiességgel tudott használni. Vendégünket, a német császárt, jöjjön bár katonai egyenruhában, örömmel fogja látni a magyar főváros lakossága.

És ő, a hatalmas császár, a nagy műveltségű és éles eszű ember, észre fogja venni azt, hogy mivé lett Budapest, Magyarország fővárosa.

Észre fogja venni, hogy mily életerő rejlik a magyar népben. Ha be tudnánk hatolni gondolatai mélyébe, valószínűleg megtalálnánk ott azt a vezérfonalat, mely imitt-amott már Bismarck idejében mutatkozott, hogy az osztrák-magyar monarchiának hivatása, mely jövőjét biztosítja, nem a nagy német testnek különálló kis osztrák-német részére való támaszkodásában rejlik, hanem abban, hogy kelet felé keressék a természetes súlypontot; itt, a magyar haza terén; itt, a magyar fővárosban.

Az események ugyanis ebbe az irányba terelik a helyzetet; hasznos és áldásteljes lehet az tehát, ha oly uralkodó, kinek az európai viszonyokra döntő be-

folyása lehet, meggyőződik arról, hogy mily életerő rejlik a magyar nemzetben.

A hatalmas császár nem mindennapi ember; ő lát és látni tud, ítél és ítélni tud; látja meg tehát azt, hogy Magyarország az uralkodóháznak egyedüli biztos támaszává lehet, ha e támaszt erősítik, a helyett, hogy gyengitlenék és ha nem hagyják összekötözve egy bomladozó testtel ép akkor, a mikor usznia kellene mennél szabadabban, a történelmi fejlődések örvényes árában.

A német császár egyuttal porosz király, s a császári korona daczára Poroszország független, a personal unio eszméje tehát nem tűnhet fel úgy, mint utópia annak az uralkodónak elméjében, ki egyik főintézője Európa sorsának.

Jó, ha ez eszmével az idegen uralkodók megbarátkozhatnak.

Kossuth Ferenc.

A német császár Budapesten.

— Budapesti levél. —

szept. 19.

Virággirlandok, hatalmas lobogók, magyar és német czimerek végtelen sorozata tárul a szemlélő elé, aki végig halad azon az utvonalon, a melyen II. Vilmos Németország császára és Poroszország királya, I. Ferenc József király oldalán bevonul a magyar metropolisz legszebb útjain keresztül a budai várba.

A törvényhatósági bizottság eltekintett attól, hogy méltatlanság érte, minden rendelkezésre álló eszközzel hozzájárul az ünnepség külső fényének emeléséhez. A lakosság pedig, érezven a látogatás nagy horderejét, a maga részéről is mindent elkövet arra, hogy a külső pompa és fény mennél nagyobb és intenzívebb legyen. A törvényhatóság és a polgárság vállvetve fáradozik azon, hogy ki-

mutassa tiszteletét és szeretetét királyunk vendége és monarchiánk szövetségese iránt.

Az előkészületek a fogadtatásra már befejeződtek. A német császárnak a királyi várpalotában berendezett lakosztályában most végzik az utolsó rendezkedést. A császár és kísérete részére, királyunk lakosztályaival szemközt levő szárnyat rendezték be és ebből a császár maga hat szobát fog igénybe venni.

A butorok legnagyobb része a bécsi Burgból való, csupán a császár hálószobája mellett levő fürdőszoba berendezése teljesen új. — Ezt a fürdőszoba berendezést direkt Angolországból hozták a császár számára, a ki naponta 3-4-szer is megszokott fürödni. A fürdőszoba mellett, közvetlen a császár hálószobája mellett van a szolgálattelvő komornyik fülkéje. A fogadóterem előtt levő szobában a butorzatot egyetlen szék képezi — a parancsoltiszt helye.

A városban is nagyban dolgoznak a diszitési munkálatokon. — Az utvonalon egyes helyein már láthatók a hatalmas nagy keresztaszalók, amelyek igazán frappans hatást gyakorolnak.

A Ferenc József-téri kandelaber is egyre jobban és szebben bontakozik ki a falványok közül és mint a jelek mutatják, ez az objektív igazán egyik legfeltűnőbb és művészeti értékénél fogva érdekes része lesz a diszitéseknek.

A kerepesi uton a diszitést hátráltatta a csak tegnap este befejezett kövezés s az, hogy itt a körüli közlekedés miatt a létrákat nap-pal feltamasztani nem lehet.

De a kerepesi uti torkolatnál már csaknem készen áll a diszités monumentális hatású objektuma, a M a n n h e i m e r Gusztáv festőművész által tervezett diadaloszlop. Az oszlop azon a helyen emelkedik, ahol a pálya udvar előtti térről az udvari kocsik a kerepesi utra befordulnak.

Az uttest két oldalán 3 méternyre a házak falától hatalmas kettős korinthusi oszlop emelkedik ki fehér posztamentumból; az oszloppar teteje stilszerűen kidolgozott gyönyörű oszlopfej, melynek felső részéről hatalmas turulmadár és sasmadár terjeszti szárnyait. A posztamentum elején zöld bronzban

zetet, Isten és ember törvénye szerint megilleti.

Attila ideje óta nem látunk a világ ily fegyverkezést. Egész Európa nem egyéb, mint egy nagy kaszárnya, melynek fenntartása a népek csontvéleit kiapasztja, de háborút senki sem akar! mind ez a béke érdekében történik.

Ne ajá! kockáz Magyarorszag maglyának melyen a törtenelem kérelhetetlen logikája az osztrák sást segiti.

Hazánknak mindyáján mindennel tartozunk, a mit érdekében tenni képesek vagyunk. Es e tartozás teljesitese nek igyekezeteben erdem sohasem lehet, mert mindig kötelesség van.

A politikában a mi nem szükséges, — azt nem kell tenni.

Egy nemzet politikai életében a vezér szerep a nemzet birodalmától függ; véleményekben vezér csak az lehet, kit a közvélemény annak elfogadott. a közvélemény pedig pusztán szép szeméért vezérré senkit sem fogad, hanem fogad azon tények és elvek miatt mikkel a közbizodalmat megnyerte: itt hát a vezérség nem valami imperatori szerep, hol a vezérletekre csak örökös rab-szolgai engedelmesség vár; itt a vezérséget a közbizodalom feltételezi, s a mely pillanatban ennek vére van, azon pillanatban lesz vére a vezérségnek is.

Nem látok Európában egy uralkodó csa-

ládót sem, melynek a népek nagy hálával tartoznának.

Negyedfél századon át közéletünk történelme alig volt egyéb, mint örökös küzdelem a hatalom tulajdonosai s idegen erőszakkal ellen. S ha e miatt nemzeti létünk hátra maradt s a közművelésben nem tarthatuk lépést, nemzetünk geniuszának ruganyos logékonyságával, ez a mi szerencsétlenségünk, de nem a mi bűnünk. Azonban tény, hogy a mit jogainkhoz a hatalom elvett, azt elebb utóbb mindég vissza tudtuk szerezni, de arra nem tud példát találni emlékezetem, hogy a mely jogról nemzetünk egyszer lemondott, azt vissza birta volna szerezni.

A történelemben csakugyan nincs példa arra, hogy egy nemzet, úgy a dynastia részéről, mint saját magában annyi ellenséggel találkozzék, mint a szegény magyar.

A kapesolt országok lakosai nyolcz század óta, s legujabb időkig nemcsak a magyar nemzet jogában, szabadságaiban, testvériesen részesítve voltak hanem még a közös jogokon és szabadságokon kívül különös kiváltságokkal s javadalmakkal is felruháztattak.

E nemzetnek nagy szerencsétlensége van. Három századon keresztül lassankint leszállították a lóról; kivették a fegyvert kezéből és forrás erejét a puhaság által elmálasztották. Engem ez nemzetem sorsa felett kétségbe nem ejt; mert tudom hogy a népekben van egy magkő, magerő, mely gyümölcsös fog érlelődni, mihelyt a kellő idő meg van, mely az érlelésre megkivántatik, — a nemzet férfiasab-

bá fog válni, mint valaha volt; de arra, hogy megérjék, két oklató közül egyre van szükség.

Vagy érlelni fogja az idő és gyakorlat vagy a veszeléy, Mert a veszeléy is nagy tanító.

Gyűlölség-szeretet sohasem terem. Nemzetiségünket vagyjuk térjesztöni? ne riasszuk vissza szeretetlenséggel a közleledőt, ezt a jozan politika kárhoztatja, s a kereszténységnek mindnyajunkkal közös atalpelve mely úgy fohászodik: Mi anyánk ki az egekben vagy. E szóban testvérszeretet elya rejtezik, s ezt gyakorolnunk kell egész életünkben, de igazán óhajtuk, hogy idegen ajku polgártársaink nemzeti érdekeinkhez simulva, így emlísek a közös hon edes nevét: Mi anyánk, ki a földön vagy!

Minden népnek állapota roszt karban van, hol a pap több mint pap, hol az egyszersmind politikai hatalmat is gyakorol.

A népnevelés olyan, mint a tölg, melynek idő kell, míg a kisdéd makkból élő fa lesz; de ep azért nem lehet veie elyggé sietnünk s ha csakugyan nem rajunk all egész erdöket vetni egyszerre, ütessen csak kiki te hetsége szerint apró csemetéket, majd fa fa mellett erdöt csinál.

A katonaság testület, melyet a mult századok vétké a polgároktól csaknem elszat kasztott; katonának lenni csaknem annyimim-megszünni polgár s uralkodó kezében külön hatalom lenni.

Magyarországon magyar hadseregek fonnállása nemcsak hogy nem dynastialis gondolat, hanem egészen dynastialis gondolat.

kivitt szárnyas Génusz áll s aranykoszorút nyújt a császári vendég felé. Maga a posztamentum és az oszlop hófehér márványutánezat. A két oszlopot virágból és gyümölcsökből főt füzér köti össze.

A kivilágításra vonatkozólag a fogadó bizottság elhatározta, hogy az Andrássy uton, az Eötvös utca közelében egy nagyszabású világítási objektumot álltanak fel, azonkívül a várbeli díszterén szintén felálltanak egy világítási objektumot, amely a magyar koronát fogja ábrázolni. Az előbbi objektumot gázvilágításra, az utóbbit pedig villamosra rendezik be.

Részletek a programból s előkészületek

A német császár hétfőn és kedden a főváros egyes nevezetesebb középületeit is megtekinti. A császár kíséretében ilyen alkalomkor csupán a reszortminiszter, a székes főváros képviselője, az illető intézet vezetője lesznek. — A Mátyás templom megtekintése alkalmával a császár kíséretét W l a s s i e s Gyula kultuszminiszter, B o g i s i c h Mihály püspök, M á r k u a József polgármester és az építő bizottság részéről F o r s t e r Gyula és S c h u l e s z műépítész fogják képezni. A földalatti villamos vasut megtekintésénél a kormányt báró D á n i e l Ernő fogja képviselni.

A német császár és a király kíséretéből csütörtökön este 6 órakor már többen Budapestre érkeztek s ezeket a királyi várban szállásolták el. A német császár kíséretéből a fővárosba jöttek gr. E u l e n b u r g császári udvari marsall, L u c a n u s kabinetirodai főnök és három szárnysegéd, továbbá a király részéről melléjük beosztott gr. Üxküll tábornagy és P f e i f e r ezredes, ő felsége kíséretéből pedig B o l f r a s altábornagy katonai irodai főnök, gr. Albert alezredes, báró Kulmer őrnagy és Veszely őrnagy szárnysegédek és König udv. titkár. Lovag Y b l Lajos várkapitány fogadta és kalauzolta őket. Péntek délelben kirándultak Gödöllőre s késő délutánig ott vadásztak. A német császár és a király szolgaszemélyzete is Budapestre van már. Részben tegnapelőtt, részben tegnap érkeztek meg. Összesen 61 kocsit hoztak el Bécéből, megfelelő számú lóval, főtzereléssel.

Ha valamilyen katonatiszt akármely seregnél is azt mondja, hogy meggyőződésével ellenkezik, hitével, gondolkodásával nem tudja meggyeztetni az itteni szolgálatot, inkább elmegyjen; azt mondom neki: a vélemény szabad, tessék, becsületes ember vagy; hanem elvenni a szoldot, a seregnél maradni és kötelességet nem teljesíteni — ez árulás.

Politikai hírlapok, nem úgy mint tudományos folyóiratok, legnagyobb részben csak mulékony érdekre számolhatnak, s az utókorra legfőlebb is csak történelmi kufók gyanánt juthatnak el; mert a változatosság s olvasmányi érdek levén életük főfeltétele, általában véve inkább arra való, hogy gondolatokat ébreszzenek s elveket állítsanak fel, a fölértesztett gondolkozást bizonyos ösvényre vezetőket, — mintsem egy rendszeres tannak minden legkisebb aprólékos részleteit katedraikus szórszáhasogatással keresztül bonczolgassák. — Igyekezniök kell, hogy minden oldáról megválasztott utján tisztába hozni minden kérdéseknél az alapezsméket, melyek a részletek kigyalulásánál biztos kritériumul szolgálhatnak, miszerint a fölértesztett gondolkodás eme tisztába hozott alapelvek nyomán innen egy, amonnan más ágazatot fejtegetve, időfolytával egy egészet álltson elő, a nélkül, hogy a változa osság tekinteteit szem elől veszténé.

Nagyon sovárgom hazám viszont láthatni, de csak a független vagy függetlenség felétő magyar hazát szabad viszont látnom, az állami jogállásáról lemondott Magyarországot nem.

A székes főváros tanácsa átiratban tudatta az összes községi közép és polgári iskolák igazgatóságaival, hogy szept. 20-án, a német császár bevonulása napján az iskolai előadások szünetelnek, miután a tanárok és a növendékek sorfalat fognak állani amaz utvonalméntén, a melyen a német császár és királyunk a budai várba felvonul.

A szept. 20-iki udv. fogadtatás alkalmából részint aggkor s ezzel járó gyengélkedés, részint távollét, vagy családi körülményeknél fogva 61 főrendiházi tag kimentését kérte. A latin és görög szertartású r. kath. egyháznagyok, a g. kel. szerb és román főpapak és a prot. egyházak püspöki és világi hivatalnokai majdnem teljes számban lesznek jelen az udv. estélyen; szintugy az örökös, a választott és kinevezett tagjai a főrendiháznak nagyszámban fognak résztvenni.

A sorfalban résztvevő egyetke elhelyezése már megtörtént és A m t m a n n Géza előadó már megküldte minden egyes egyetknek az értesítést az elhelyezésről, a melyről a rendőrséget is értesítette. A sorfalban résztvevő testületek, egyesületek és iskolák nagy számára való tekintettel a f radhatlan előadó a rendezők számára kinyomatta egy kis kézi könyv alakjában a beosztást, úgy, hogy mindenki könnyen eligazodhatik. A rendezőknek a főváros színeiből alkotott válszalagon kívül igazolójegyzék is lesz.

A főváros díszítése.

Csak tegnap kezdett díszessé fejlődni az utcák képe a bevonulási utvonalméntén s tegnap délután s a mai napra még igen sok díszítési munka van fentartva, mert a mult heti borongós idő miatt mindenki az utolsó perczre hagyta a díszítmenyek elhelyezését.

De már most is igen tarka és festői az egész utvonalm, egyes gócpontokról pedig valóban imponáns a díszítés képe.

Ilyen hely különösen az Andrássy-utnak várczi-körúti torkolata, ahonnan meglepő kép tárul az ember elé, akár az Andrássy-ut felé fordul, akár pedig a keskeny fűrdő-utca vonalán pillant végig. Hasonló jó hatású látvány nyílik az octogonterről, a népszínházról, a Ferencz József-térről és a budai lánchid térről.

A kivilágítás munkáival egy kevéssé elkéstek. A villamos ivlámpák elhelyezése ugyan be van fejezve, de az egyes paloták és nyilvános épületeken még éjjel-nappal folyó munka mellett is nehéz lesz elkészülni. A szerencse itt az, hogy a kivilágítás kedden este lesz s még hétfőn délután, ghtfő éjjel s kedden egész nap dolgozhatnak rajta.

A munkatorlás onnan származik, hogy a nagyobb világítási társaságok összes erőit a városi és állami épületek, meg a nagyobb nyilvános épületek kivilágítása foglalja el.

Magánházak hiába kérték terveket és munkaerőket ezektől a cézegektől, úgy, hogy még ezuttal is nagy tere lesz a mecsekkel való egyszerűbb viágításnak, a villamosság, a légszesz és acetilgáz mellett, melyek most egymással versengenek.

M á r k u s polgármester utasította a díszítő iparos vállalkozókat arra, hogy azokat a lobogókat, melyeket a szél időközben összegabalyított, még az éjjel okvetlenül hozzák rendbe.

A régi városháza homlokzatát tegnap kezdték feldíszíteni. — A toronyerkélytől le a földig oly pazar pompával ékesítik, aminőben még soha sem volt. Ha a munkát ma késő estig be nem fejezik, holnap egész nap folytatják.

Az udvari estély.

A főudvarmesteri hivatal az eddig beérkezett jelentések alapján már megállapította a hétfői udvari ebéd ülesrendjét. A két uralkodó egymás mellett fog ülni, a német császár oldalán Mária Jozefa főhercegnő, királyunk oldalán pedig valószínűleg József Agost főherceg neje. Az udvari ebédnél katona és cigányzene lesz. Igen jól beavatott helyről értesülünk, hogy a mai udvari díszebédnél el-

mondandó pohárköszöntőkben a két uralkodó a német és osztrák-magyar birodalom közötti barátságos viszony erősödését fogja hangsúlyozni és úgy Ferencz József, mint Vilmos szövetségstársai egészségére és birodalmiainak üdvére üríti poharát.

Az udvari estély alkalmával a budai gözsikló az estély végéig folyton közlekedik. A rendőrség intézkedett az iránt is, hogy estély után a gözsikló alsó állomásánál egy és kétlovas bérkocsik álljanak elég nagy számban.

A bélyei vadászat

Két napi sűrű esőzés után a fejedelmi vadászok nagy öröme ismét kiderült az idő és az uralkodók kedvükre elhettek a vadászat élvezeteinek. V i l m o s császár tegnap hajnalban ismét cserkészésre indult. Gyalog járta be az erdőt és tegnap vadászatával is meg volt elégedve, — mert ismét több szarvast ejtett el.

Királyunk tegnap viszonzta Vilmos császár tegnapi látogatását. A hajnali cserkészés után ő felsége P a a r gróf kíséretében a Ráczok-réve állomáson várakozó »Sophie« hajóra ment, a hol megreggelizett és átöltözött.

Tíz óra előtt kocsin a hajóhoz érkezett Izabella főhercegnő, akit királyunk szívélyesen üdvözölt. Ezután a hajó elindult fölfelé és tizenegy óra tizenöt perczkor érkezett a Prokop fokra. Innen a felséges ur I z a b e l l a főhercegnővel, P a a r gróffal és C h o t e k grófnővel kocsin a karanancsai erdőszlakba hajtatott.

Vilmos császár az erdőszlak előtti tisztáson várakozott vendégeire. A felségek derült hangulatban ebédeltek meg 1/2 órakor és Vilmos császár többször adott örömeinek kifejezést vadászata sikere fölött. Ebéd után ő felsége szívélyes bucsut vett Vilmos császártól, akit már csak Budapestre fog ezután üdvözölni. Királyunk e szavakkal vett bucsut a német császártól:

— Tehát a viszontlátásra, Budapest.

Királyunk nem tér többé vissza a Kőrös erdőbe, hanem a »Sophie« hajóval délután a Budfoknál kötött ki. Itt Izabella főhercegnő elbucuzott ő felségétől és kocsin Főherceglakba hajtatott. Ő felsége pedig kocsira ülve a dályoki erdőbe megy és ott tegnap délután cserkészésre indul. Estefelé visszatért a hajón, amely elviszi a felséget Mohácsra. Innen esti 9 órakor indult el az udvari vonat, amely ő felségét Budapestre hozta.

Czigányok főpróbája.

A huszadikán megtartandó udvari ebéd alkalmával tudvalevőleg két cigánybanda a Radics és a Berkes cigánybandája régi magyar nótákat fog játszani. A cigányok tegnap délbő 12 órakor tartották meg a főpróbát. Ez alkalommal a terem akusztikáját is megpróbálták. Ott voltak K á l d y Gyula, L ö w e n s t e i n udvari szertartásmester, A l b e r t i őrnagy szárnysegéd és Y b l várkapitány. A cigányok a már megállapított programot játszották, amely erős karton papírra arany betűkkel van nyomva, amely alkalommal kitűnt hogy a teremnek kitűnő akusztikája van s különösen a tárogatónak, a melyet egy helybeli gyáros, B o k a Károly híres cigányprimás után maradt hagyatékának mintájára csinált gyönyörű hangjával.

A cigányok nem az operából kapják a ruhájukat, hanem a maguk pénzén varatták és pedig Hunyadi huszárok mintájára. A tagok öltözete sötétkék ezüstözött gombokkal, magyar pörge csárdás kalap, minőn toll nélkül, vörös mellény, pantalló nadrág ezüstözött gombokkal és lakcipő.

A primások öltözeke: Sötét megyszínű nadrág, gazdagon aranyozva, aranyozott kék dalmány, magyar bucsma, sötétkék moair szőrméből, kőcsag tollal. Mindegyik bandának tizennégy tagja fog játszani. Radics kedden este a Pannóniában a nagy közönségnek is be fogja mutatni a régi magyar nótákat.

Katonák szabadságolása.

II. Vilmos német császár Budapestre való tartózkodásának ideje alatt kezdetben a Vér-

mezőn egy disz csapatselemle megartását is tervbe vették, de ez felsőbb parancs folytán elmarad, amelynek leginkább az az oka, hogy a budai őrdögörök beholtzását most csinálják. Ma tartottak minden kaszárnyában szemlét a legénység felett s minden legény tisztja ut ruhát kap a kivonulásra, mely reggel nyolcz órákor veszi kezdetét. Ezzel kapcsolatban felemlítjük, hogy a 94-iki legénységet hétfőn szabadságolják az összes ezredeknél. Ez a hír a katonák közt nagy örömet keltett: amennyiben a német császár Magyarországon való tartózkodása miatt egy teljes héttel tovább kellett szolgálniuk. A vidéke szabadságolándókat csak szerden küldik szét, nehogy a német császár keddi körútjában esatangoló szabadságos katonákat lásson.

Az egyetemi ifjuság a fogadtatásnál

Tulvavevőleg az egyetemi ifjuság a fogadtatás előkészítő-munkájában duzzogva vonult felre, mert a rendező-bizottság — elegendő indoklatlanul — példátlanul mellőzte az ifjuságot. Az utolsó pillanatban azonban szerencsésen elismerték az ellentétet. Dr. Herceg Mihály rektor és Ortman Albert, az egyetemi kör elnöke felhívásokat bocsátottak ki ma, melyekben felhívják az ifjuságot arra, hogy minei számosabban jelenjenek meg a fogadtatáson. Az egyetemi ifjuság ez alkalommal a számára külön fentartott helyet foglalja el.

Próba-kivilágítás.

A következő napok nagy eseményei tegnap este előrevetették — fényüket. Hogy a keddi este tervezett kivilágítás teljesen sikerüljön tegnap próba-kivilágítást rendeztek. Az arbozonokon elhelyezett lámpák kigyúltak és nappali fényt árasztottak az egész utvonatra.

A gázlámpák helyén hatalmas lángkévek lobogtak, míg a kandelabereken csillag, virág stb. alakjában égett a gáz. Sok házon felragyogott a két uralkodó koronás monogramja, legtöbbje színes izzólámpákból készült. A próba mindenképpen sikerült és biztosra vehető hogy a keddi kivilágítás pártját ritkító fényvel fog végbemenni.

Távirat.

A német császár Budapesten.

Érkezés előtt.

Budapest szept. 20. (A Debr. ered. táv.) Budapest székes főváros hatósága és lakosága egyaránt a magyar nemzethez méltó lennyel és vendéglátással fogadta a németek hatalmas császárját, királyunk vendégét. Már a kora reggeli órákban hullámzott a néptömeg az utcákon, a melyeken a német császár és kísérete végig vonulandó volt. A keleti pályaudvarban az udvari váróterem előtt diszszázad állott fel zászlóval és zenevel a 32. Maria-Terezia ezred katonáiból. Ezenkívül 22 zászlóalj közös, egy zászlóalj honvédség, 6 eskadron közös 1 eskadron honvédszázad és 18 üteg tüzérség állott sorfalat már 9 óra előtt a keleti pályaudvartól a budai várpalotáig vezető uton az összes tábornokok, törzs és főtisztek vezetése alatt. Es pedig a katonaság a bevonulási vonal baloldalát foglalta el a következő rendben:

A pályaudvaron: A diszszázad. A eső-mőri uton a Rottenbiller utcáig: Az 52-ik gyalogezred 3 zászlóalja. A Rottenbiller utca torkolatánál: A 12-es sz. tüzér divízió egy ütege. A kerepesiut végétől az alsó erdősor utcáig: A 16. huszárezred. Az alsó erdősortól a szövetség utcáig: Az I. sz. honvédh. ezr. egy százada. A szövetség utcától az Erzsébetkörut torkolatáig és onnan a dohány utcáig: 2 honv. gy. zászlóalj. A dohány utcától a Terez körutig: A 38. gy. ezred 3 zászlóalja. A királyi utcától az oktagonig: A 32. gy. ezred 2 zászlóalja. Az Oktagon téren félkörben: A 4. Corps tüzérezred.

A bevonulási vonal jobboldalán a polg. testületek álltak sorfalat zászlók alatt és pedig a következő rendben: 1. A polg. lövészegetlet amely zászlókkal és egyleti jelvényekkel jelen

meg. Az egyleti tagok közül 600-an vettek részt a sorfal képzésben. 2. A budai ker. társ. 100 emberrel. 3. A szegény gyermekkert egyesület 200 emberrel. 4. A zsbáros kereskedők ipartárs. 120 taggal. 5. A Zion jótékonyági egyesület 1000 taggal, három zászlóval. — 6. A kereskedelmi alkalmazottak országos egylete 190 taggal. 7. A Szent Ferencz egyesület 100 taggal. 8. Az Albrecht főherceg hadastyán egyesület 50 taggal. 9. A malombiválmokok egyesülete 200 taggal. 10. A gabonamunkások egyesülete 100 taggal. Azonkívül a székes fővárosi elemi, polgári és középiskolák növendékeiből zászlók alatt mintegy huszezer gyerek és diák vonult ki az utvonatra.

Féltiz volt az óra, mikor a várpalota előtt megszólalt a gyalogsági hadapród iskola diszlövése, mely jelezte, hogy a király megindult a pályaudvar felé felséges vendége fogadására. A zsufolasig összegyűlt néptömeg, mely a járdán várta a bevonulást, riadó éljenzéssel üdvözölte a magyar királyt. A király kocsija után a főhercegek hajtottak.

A király elé tárult kép valóban megragadó volt. Az ut egyik oldalán a katonai egyenruhák és fegyverek csillogása, a másik oldalán a különféle egyletek, azokon túl mindkét oldalon a száz zerre menő néptömeg. A nap véhamho kibujt a felhők alól, hogy gyönyörködjek a képben. Ez a kép azonban nem volt mindenütt egyforma. Nevezetesen a király a népszínház előtt megállította a kocsiját s odaintette a rendőrtisztviselőt s haragosan megparancsolta nek, hogy a katonaság előtt összetömörült civileket távolítsa el. A pályaházhoz érkezve a tisztelgés között hirtelen megállította a kocsiját és Lobkovitz előtt az 52. gyalogezred ezredesét is hangosan kiabáló szavakkal korholta! A zászlóaljak össze vissza jobbra balra csinálták a fejvetést. A király haragja általános konsternációt keltett.

A pályaudvaron a király megérkezésekor már ott vártak:

A magyar miniszterek. A nagykövete. A hadtestparancsnok. A katonai állomásparancsnok. A főispán. A főkapitány. Budapest h. főpolgármestere és polgármesterei. Egy diszszázad a parancnok vezetése alatt. A király a váróteremben Bánffy br. miniszterelnök fogadta a király porosz tábornoki egyenruhában volt és szívesen megszólított többeket.

Az érkezés.

A német császár vonata pontban 10 órákor robogott be a pályaudvarra. Vilmos császár magyar huszártábornoki egyenruhában mosolyogva lépett a peronra. Királynak elébe sietett a császárnak s megölelték és kétszer megcsókolták egymást. A diszszázad zenekara a porosz himnuszt játszotta.

Vilmos császár rendkívül szívesen fogott kezét a bemutatottakkal. Ő felségeik a jelen voltak éljenzése között négylovas diszkocsiba ültek s az utcaon csoportosult közönség szakadatlan éljenzése és kendőlobogtatása között hajtottak a várba. Utánok a főhercegek, köztük Ferencz Ferdinand is hajtottak. A német császár többször adott kifejezést meglepetésének.

Fogadás a várban.

A várban a császárt fogadták: Az első főudvarmester és a magyar udvarnag az alsó négyszög lépcsőzete előtt. A főhercegnők az alsó négyszög lépcsőzeténél várták be a felségeket érkezését. A főhercegnők ő felsége szalonjában gyűltek össze. Az alsó négyszög fehér termében megjelentek: Gróf Goluchowski agenor közös külügyminiszter, a zászlósurak, a kíséret. Az urak diszben a porosz, illetve az osztrák és magyar nagykereszték szolgáival; a katonai ranggal bírók szolgálati jelvényeivel a hölgyek reggeli öltözékben, kalap nélkül jelentek meg. A felségek és az udvar a kék termembe vonultak, ahol a fogadásra megjelenteket bemutatták. A német császárt az után a diszlakosztályon a lakosztályába vezették. Lakosztályában a császár átöltözött, majd látogatást tett házigazdájánál a magyar

királynál, aki azt nemsokára visszaadta, 1/1 órákor a felségek szűk udvari környezetben elfogyasztották a dejennert.

A város megtekintése.

A császár délután kettőfél órákor a Várból a Mátyas-templomba ment.

A templomban program szerint Wlassics Gyula közzokt. miniszter, Forster Gyula az építőbizottság elnöke és Schulek Frigyes ügyetemi tanár építész kalauzolják. E pillanatban még a Mátyas templomban van a császár.

A templom megtekintése után az Albrecht uton, Lánchidon, Maria-Valéria-utcán át megy a Gizella-térre. Itt a Ferencz József ördalatti vilamos vasútra ül s azon megy ki a városi getbe, az állatkerti állomásig. — Ott kiszáll a császár s az új hidon át megy a kiáll. tört. csarnokba s megnézi az ott berendezett mezög. muzeumot. 4 ó. a Stefánia uton, Andrassy uton, Teréz köruton, Lipót köruton, Margit köruton, Krisztina köruton, Krisztina utcán, János téren s a kir palotához vivő új uton hajt a várba.

A ma délutáni program.

5 órákor. Szűkebbkörű ebéd a rózsaszínű teremben.

(Katonai ranggal bírók csakóban jelennek meg.)

Esztleg marchal tábla a 2. emeleten.

8 órákor este. Estély az udvarnál. Az urak diszben, rendjeleik szalagjai nélkül, szolgálati jelvények nélkül jelennek meg.

A hölgyek öltözéke: kivágott ruha és szerekkel.

A felségek és az udvar az alsó négyszög-nél v nulnak be, a többi meghívott a felső négyszög-nél érkezik.

Gyülekezés. A felségek és az udvar ő felsége termében, a kíséret a képszobában, a többi meghívottak a nagyteremben gyűltek össze.

Ujdonságok.

Szocialista gyűlés.

Szocialisták összegyűlnek. Hogy tartanak beszédeket. De hát csak olvassák papírról. S a szónok így is csak hebeg. Habár olvasni sem tanult meg: Csak Eldorádót követel. Amelybe majd dolgozni nem kell. Kedélyes összejövetel!

Végül pufókképi legény kel S hordó hasából így hörög: •Mi dolgozunk és éhezünk, ah, Csontunk siralmasan zörög Gyűlés után bus éhező nép. Majd a Frohnernek jertek el! S lesz ott terített asztaloknál Kedély-s összejövetel!

Gyűlés után a tömeg oszlik. És a botok közt válogat. (Az ajtonál gyűlés előtt ők Lerakták mind a botokat.) Későn menő bálul erősen. Már új botját más vitte el. Az Eldorádó így válaszol Kedélyes összejövetel! *)

Sebestyén diák.

* Szeptember 19. Tegnap virradtunk e napra, mely Kossuth Lajos születésnapját jelzi s ma hódolunk halhatatlan emlékének, mely erősít és megtart bennünket a mi hitünkben. Hisszük, hogy t. olvasóink azzal a benső kegyelettel fogják olvasni nagy halottunk aranymondásait, mint a mely azok benyomatását nekünk sugallta: vajha meg volna az a maradandó nyoma, hogy két esztendő múlva láthatnák ércz-

*) Egyéb baj nem történt.

Windischgrätz a magyarokat, gunyosan jegyzé meg:

— Ime! ismét egy ellenzékivel több, aki a Kossuth zászlója alá sorakozik.
Pár évvel később furcsán teljesült e jóslat.

Pestmegye ama közgyűlésén történt, melyen István főherceg először lépett nyilvánosságra.

Széchenyi és Batthyányi Lajos együtt mentek gyűlésre s előbbi épp úgy, mint Kossuth, pantallóban jelent meg.

— Hala Isten, mond Széchenyi, — pantalló tekintetében legalább megegyezünk Kossuthal.

— Most már csakugyan te sem mondhatod, — viszonzá Batthyány, hogy: Kossuth egy sansculotte!

Mikor 1847 okt. 17-én a pestmegyei választók, ünnepi körmenettel vonultak be a másnapi választásra, — Podmaniczky Frigyes — Kossuth egyik főkörtése a városi választók élén vonult be lobogó ingujjal, pitykés dolmányban, szűrrel a vállán s árvalányfollós kalappal a fején.

A mint a pesti burgerek felismerték, ujjal mutogattak rá s viváot kiáltottak neki — mondván:

— Der liberale Baron ist ganz á-la Milfayt kostumirt, bravo! Der Kossuth soll leben.

Milfayt volt Sobri Jóska leghirebb czimborája.

1848 márczius 14-én Pozsonyba a Felirat elfogadását fátylaszenével ünnepelték meg mely előbb István nádor lakása elé, onnan a Zöldfa vendéglőhöz, Kossuth szállása elé vonult.

Ionen a Zöldfa erkélyéről mutatta be Kossuth elegáns damáktól körülveve Batthyány Lajos grófot, Magyarország leendő minisztereinekét az ujjongó tömegnek.

Széchenyi István, látva ezt a leirhatlan örömet és lelkesedést, a méregtől dühösen — következő keserű szavakra fakadt:

— Nous avons vendi le pays pour deux Louis.

1848 szept. havában történt, midőn seregeink Schwechat alatt tányáztak s Kossuth szinte oda ment.

Egyik reggelen, egy ve'erán Würtemberg huszár áll elébe s e szavakat intezi hozzá:

— Hoztam uram nemet — s a huszár diadallal mutat a mellette lovagló lefegyverzett vasas tisztre, kit az előőrson fogott el.

Kossuth elbeszélte magának az elfogás történetét, s az előadás — annyira megtetszett neki, hogy a fogolyért 10, a lováért pedig 100 pengő forintot ajánlkozott.

A huszár megpödörvén hosszú, őszbevegült bajuszát, álmétködést mutató arczával e szavakra fakadt:

— A lö megér ugyan száz pengőt, de a német, Isten ugysse nem tized!

A nép 1848-ban minden katonát Kossuth katonájának tartott s azt hívte, hogy az egész hadsereg az övé és ruhat fegyvert saját erszényéből állítja ki: azt is hívte, hogy az egész ország Kossuthé. Ez onnan magyarázható, mert a nép sokkal többet hallotta említeni a Kossuth nevet, mint a királyét.

Mily általános tisztelet tárgya volt a nagy férfi, kivülkelik az alábbiakból:

Zemplénmegye egyik helysége lefestette Kossuthot s az előjárók küönösen meghagyták a festőnek, hogy fejét környező dicsfényvel festesse — mi valóban megtörtént, s a sikerült kép az oltár fölé akasztatott.

Nem utolsó példáját adta rajongásának az a nógrádmegyei paraszt asszony sem, ki meglátván Kossuth arczképét, földre borult, s második üdvözítőt szemlélvén benne, több ideig imádkozott a kép előtt.

Vagy a vén huszár a szabadságharc után:

— Nekem nem parancsol senki, mert én három császárt szolgáltam: Ferencz császárt, Ferdinánd császárt meg Kossuth császárt.

Debreczenben hideg téli éjjelen Kossuth a miniszteri tanácsból épen hazamenvén egy ház alatt didergő honvédort lát.

— Te fázol? kérdi őt.
— Oh nagyon! Már négy órája vagyok itt s még nem váltottak fel,

— S hány órát kellene itt állnod?

— Csak egyet.

— Fölváltlak én.

— Uram az nem lehet. Föbe lönek.

— Mitől se tarts, add át fegyveredet és fővegedet, s az enyémmel menj a napos tiszthez.

— Azt nem teszem uram, én becsületes katona vagyok.

— De én parancsolom.

S átvevé a honvédort a puskát és csákót s saját főveget tette fejére.

A honvéd a vártára érvén, a napos tisztt bámulva rivált rá:

— Feczkó, hogy merted helyed elhagyni?

— Fölváltotak, uram.

— Megörültél? ki váltott föl?

— Nem ösmerem. Valami nagy ur lehet mert ugyancsak parancsolt.

Meglátva a tisztt a főveget a honvéd fején, kérdi tőle:

— S e főveg?

— Tőle van uram.

A tisztt ezeveszetten szabadt az őrhelyhez s valóban nem csúszott, mert Kossuth sétált ott le s fel fegyverelen.

Kossuth szigoruen kérdé:

— Ön a napos tisztt?

— Igen uram.

— Vegye e puskát, Reggeli nyolcz óráig fog itt őrt állani.

Egy ízben gróf Széchenyi Meternich hercegnél a magyar ügyek felől bejelgetvén, utóbbi kikelt Kossuth agitációi miatt, s az elzenéket nyugtalan szellemmel vádolta. Ekkor Széchenyi elismerve a herceg megjegyzéseinek igazságot, tanácsolá, hogy Kossuthtal szemben más politikát kell követni.

— Minő politikát? kérdé Meternich.

— Utilizálni kell őt, mondá a gróf.

— S ha nem lehet? tudakolá a herceg.

— Akkor fölakasztani, — válaszolá Széchenyi hidegen s vállat vonva.

Fotografáló táviratozás.

(Egy szentesi teknikus szenzációs találmánya.)

A századvég nap-nap után újabb és újabb felfedezéseket teremt s teszi kényelmesebbé és kellemesebbé az ember földi életét, amely ha így halad, a jövő században mi sem marad fenn tulvilági ígértől, mert minden kigondolható kényelmet és élvezetet már e földön végig él a következő század gyermeke.

Az egymást keresztező felfedezések szárazon és vizen a legnagyobb kényelembe helyezik az utazó közönséget, megadva neki: mindazt, ami szél, jó és kellemes.

A hírszolgálat terén a táviró és a telefon pár száz alatt kielégíti kíváncsiságunkat, vagy szolgálja ki pontosan szükségleteinket s mindazt, amiről a múlt még csak nem is álmodott, a jelen már ezer és ezer változatokban rendelkezésre bocsátja az embernek, aki mindjobban elhateti önmagával azon neki oly annyira hizelgő feltevését, hogy ő a föld ura.

A természet törvényeit kutatni a múlt században főbenjáró bünn volt s e tudomány apostola csupán csak titokban kereshették az utat, amely a természet tiszta megismeréséhez vezet, amiért a múlt századokban a hasznos felfedezéseknek csak igen kis részével találkozunk.

Igy az utolsó néhány évtized többet fedezett fel, mint az ember teremtése óta lefolyt kor együttve.

Ma már minden nap meghozza az ő kisebb nagyobb találmányát, azoknak újabb

és újabb vázlataival s midőn már azt hisszük hogy egyik másik téren elértük a maximumot s tökéletesebbet nem találhatunk, akkor jön egy szenális főnek egy újabb találmánya s arról győz meg minket, hogy a természetnek még nagyon, de nagyon sok titka van, amit mi még nem ösmerünk, de melyet végkép elrejtteni előlünk nem lehet.

A hírszolgálat terén a táviró és a telefon manapság már tökéletesek és még ez sem a maximum, mert az emberi elme meg tökéletesebbre törekszik, úgy hogy eddig mir többféle kiérletek tételtek arre nézve, hogy valamely gépezet maga egészen autografikus uton adja le a másik állomáson felvett táviratot. Ilyen Caselli pantelegráfja s legújabbban Pollák Antal szentesi amateur-tervezésű vizsgáló telautografja.

Es utóbbi készülék különösen alkalmas arra, hogy e felette érdekes problémát megoldja, mely készüléket öntávirónak is nevezhetnők, mert mintegy önmagától a fény sugar és a villamos áram segítségével az egyik állomáson feladott sürgönyt a másik állomáson lefényképezni és óránként 360 olyan sürgönyt továbbít amely egy 7 czm. széles és 10 czm. hosszú papírlapon van írva. De nemcsak sürgönyt, hanem bármily rajzot is hű másolatban ad le akármily tetszőleges állomáson ezen autografikus készülék, amelynél a kezelőtisztnak nincs más teendője minthogy a felvett állomáson a sürgönyt egy arra szolgáló készülék keretébe betegyje, a levett állomáson pedig a lefényképezett sürgönyt levágja és továbbítja. A szerkezet a találó titka lévén; azt még ez időben bővebben ismertetni nem lehet.

E sorok írójának azonban volt alkalmá betekintést szerezni a tervezetbe és elméletileg épen semmi akadály nincs annak létesítéséhez, sőt tényleges kivitelében sincsen olyan, a mit a jelen fejlett mechanika és elektrotechnika le nem győzhetne s így csak idő és pénz kérdése az, hogy ezen újabb fölfedezés rendelkezésére álljon az emberiségnek.

Hazánkban azonban a tőke nem áll rendelkezésére a fölfedezőnek ha önmaga nem rendelkezik kellő vagyonnal, úgy akkor a legzsenszálsabb fölfedezések is csak papíron maradnak, vagy át kell engedni az idegeneknek s neki nem marad más, mint azon tudat, hogy ő volt szülője annak, a mi most más embernek, más nemzeteknek szerez előmestert a társadalomban, mint pl. a gyufagyártás és Rönigen sugár, a melyek alapjokban véve magyar fölfedezések s mégis mások szedik érte a babért.

Oly sok mindent letesítenek a részvénytársulatok, mely alkalmasan működhetne eteren egy ily szövetkezet, amely kellő tőkével mennyi veszendőbe menő hasznos felfedezést letevéthetne s a mellette kelő vezetés folytán szép nyereséget is hozhatna a részvényeseknek, a mennyiben a sikerült fölfedezéseknél általa áldozott vételár tiszteletét köthetné ki magának, amibe bármely fölfedező szivesen beleegyezne, akinek nincs meg a kivitelhez a szükséges tőke.

A fennebb említett telautograf, miként megjegyeztem, 360 db sürgönyt ad le óránként, míg ugyanazon méretek mellett jelenleg duplex-gépek 4 táviró tisztt legfeljebb 120 táviratot továbbít, tehát csak egyharmadát. E 4 tisztt megfeszített munkával dolgozik ezen, míg a telautografnál csak két tisztnak van felett egyszerű és kényelmes munkája, a mi különbözket szolgálja is elvégezhet.

A másik hasonló igen érdekes fölfedezés a szentesi Polláknak a telautoszkóp. Ez ugyanazon elveken nyugszik lényegileg, csupán szerkezetében tér el amattól, de ez már sokkal komplikáltabb, hanem még mindig a kivitelőség határára áll. Ezen készülék segítségével az egyik állomáson bemutatott tárgyat a másik állomáson egy fehér lapra vegyítve látjuk annak természetes színével és mozgásával, tehát akként, mintha közvetlen közelben egy tűkörben látnók azt.

Mindkét találmány nagy fontosságu fölfedezés, mely két hatalmas és az emberiség szolgálatában felet e hasznos erőt, a villamos-

ságot és a fény sugarakat elválasztó bontja és szemei volabb elő ösmerket és a jelenleg földteke másik lejük hangjukat, a vashatjuk saját solatban üzenetei

Lakás

Egyik ióba

kávét mellett:

— A nagy rémes gyilkosság vezet házban én lakosztályom hogy az elkövető bünszerzők, az

Hogy figyelmeztet tartott, mi vizet:

— A gyilk kemet. A pokol gam hűtenem eg

— Talán kiránja a vizet.

— Nem. A után vizet kíván

— Ver?

— Várd n

Ebéd után volt vesepesenyét c

(Ugy föz, minth volna!) Kiváló

hogy vidám tör

bosszantanak, l

mintha valam

papagálytollal

nes és vidám l

es irni kezden

kundát kap az

vést nem tudj

az utcán elkis

gimnazista, a k

történt ezután,

a mohácsi vést

relmes versből

— Süet l

Persze sze

dogan olvasta e

pad alatt.

Szóval eg

akartam rajzoln

rágyogott a r

pipam jöt ép

czegett.

Egyszer c

lehet — gondol

majdnem az ör

mester, a legk

terek között és

örög asszony, fi

lakást jöttek fel

— Tessék

A másik

dörmögését:

— Minek

tetői lakas, ha

Csakugyan

felmondtam! D

hát ha nem hab

az irast.

De hiru v

egymasnak adtá

keltek. A szobá

mely llatszert a

lyes kicsinyek l

hálzatva, jó les

veszekedtek an

főött: férjek a

bácsik a famili

kellett.

Este hat c

De már ekkor

már ekkor meg

vet, Dühös vol

ságot és a fényugárt felhasználva az embereket elválasztó távolságot mindjobban lebontja és szemeink elé állítja a tőlünk logtávolabb élő ösmerőseinket vagy embertársainkat és a jelenlegi felfedezésekkel párosulva a földteke másik felén élő embereknek hallható hangjukat, láthatjuk alakjukat, vagy olvashatjuk saját kézírataiknak megfelelő másolatban üzeneteiket.

V-y P-j.

Lakáskereső büne.

Debreczen, szept 20.

Egyik íróbarátom beszélt ma a fekete kávé mellett:

— A nagy ponty-utca 61 szám alatt rémes gyilkosság történt tegnap délután. Nevezett házban én lakom és a gyilkosság az én lakosztályomban történt. Nem tagadom, hogy az elkövetője én vagyok, de az értelmi bünszerűség, azok mások.

Hogy figyelmemet felcsigázza, értelmi szünetet tartott, miközben lehajtott egy pohár vizet:

— A gyilkosság öntudata nyomja a lelkeket. A pokol tüze ég bennem! Le kell magam hűtenem egy küssé.

— Talán mulattál tegnap és a pezsgő kívánja a vizet.

— Nem. A gyilkosság öntudata. A vér után vizet kívánok.

— Ver? Talán tinta? — kérdeztem sejtve a gyilkosság forrását.

— Várd meg a égét, azután beszélj.

Ebéd után voltam. Az asszony nagyszerű vesepecsenyét csinált, meg turós palacsintát.

(Ugy főz, mintha főző tanfolyamot végzett volna!) Kitűnően voltam hangolva hozzá, hogy vidám történetet írjak. Ugy is mindig bosszantanak, hogy olyan busak a dolgaim.

Mintha valamennyit hollóttal irnám. No ez, papagálytollal lesz írva — gondoltam — színes és vidám lesz. Ragyújtottam egy csibukra és irni kezdtem. A kis Milikéről, a ki szekundát kap az iskolában, mert a mohácsi vést nem tudja: nem tudja pedig azért, mert az utcán elkísérte őt valaki, egy sápadt képű gimnazista, a ki verset adott át neki. E miatt történt ezután, hogy mikor Miliket kérdezték a mohácsi véstől, ő elkezdte cizálni a szerelmes verséből:

— Sötét hajdnak szőke lángra!

Persze szekundát kapott, de ő azért boldogan olvasta el talán századikszor a verset a pad alatt.

Szóval egy kis humoros iskolai képet akartam rajzolni. Hozzá is kezdtem. Szinte ragyogott a napsugár a papirosomon. A pipám jól égett s a toll vígan sercegett.

Egyszer csak kopogtatnak. Ki az ördög lehet — gondoltam botusan. S csakugyan majdnem az ördög volt. Belépett a tót házmester. A legkiálthatatlanabb minden házaesterek között és utána vonult be egy hadsereg öreg asszony, fiatal asszony, férfi, gyermek. A lakást jöttek fel nézni. Ha szabadna.

— Tessék — mondtam nekik bosszusan.

A másik szobából hallottam a vén tót dörmögését:

— Minek engedelmet kényi. Muszáj mutetnyi lakas, ha partáj felmongya.

Csakugyan, erről megelégedtem, hogy felmondtam! De még reménykedtem, hogy hátha nem habogtatnak többet és folytattam az írást.

De hű volt reménységem! A kilincset egymásnak adták az emberek. Folyton jártak keltek. A szobám már tele volt palinkaszaggal mely ilatszert a házmester terjesztette. Kedélyes kicsinyek hancuroztak a szobában, próbálva, jó lesz-e gyermekszobának, menyek veszekedtek anyósákkal a lakás beosztása fölött: férjek a feleségeikkel és gavallér nagybácsik a familiával, a kiknek külön szoba kellett.

Este hat órákor becsuktam a lakásomat. De már ekkor későn volt. A lakáskereső már ekkor megérelték bennem a gyilkos termet. Dühös voltam az egész világra és bo-

szura áhitottam. Vége volt az én békés nyugalmamnak! Vért szomjaztam. S a kis leányt, mikor jött az iskolából hazafelé, a villamos vasnt elé állítottam. Ott érte őt a gyászos vég. Kis kacsó még holtan is görcsösen szorongatták a szerelmes verset.

Hát mondd meg kérlek, illik az, hogy az embert a lakáskeresővel gyilkosságra keressék? Valamit kellene csinálni, hogy ne haborgassák és ne dühösködjék az írókat.

— Csakugyan — feleltem — ird ki az ajtókra:

— A lakáskereső csendben legyenek, mert itt gyilkosság is történhetik.

Talán ettől megijednek.

Julius.

CSARNOK.

A jövő reménye.

(Életkép a szabadságharc idejéből.)

Ita: Somodi József. 19.

— Kedves, kedves szerelmem! — mosolyog Szögédi Mariska. Tudom, hogy sokat szenvedtél a szabadságharcban s meginkább azóta, hogy a kegyetlen kegyelmes ur várfogságra ítélt.

— Ha téged látlak, szívemre zárhatlak: hidd el édes Mariskám, hogy minden kiállott szenvedést ellelejték... Oh ha tudnád, hogy a csaták zajában is mindig és mindig, angyali jó szíved, szerelmed volt velem! Ez lelkesített, ez adott erőt idegeimnek, hogy ne rettegjem a halált s hogy szivedre, kezre minél méltóbb legyek... Engedd angyalom, hadd öleljelek meg s hadd zárjalak karjaim közé, hogy soha... soha többé el ne váljunk...

— Imádot Andorom!

— Jó reggelt barátom! köszönti a becsület csizmadia mester, az ő régen várt vendégét. Ugyan mikor teltek már le egymással?... En is voltam valaha vőlegény; meg aztán szeretem is én az oldalbordamat úgy, a mint csak magyar ember szeretheti az ő kedves életpárját: de azért más emberrel is beszéltem am. Te pedig mióta itthon vagy már: de azért véled beszélni nem lehet. Nap nap után suttogtok, turbekoltok. Hiszen nem messze van már az esküvő napja, majd rá értek azután is... Most pedig jöjj be hozzám s mond el nekem vizintagságos életeredet... Mikor a szabadságharc leveretése után fogságba vittek: milyen dolgod volt ott? Adtak-e reggelenként jó törköly palinkát? Hát a börtön menázi hogy smakkolt? Tudom, hogy nem ettél olyan jó ízű, mint nálunk... Hát bort adtak-e?... Aztán azok a nimetek, mint vitéz bajnokot, megbecsülték-e? Mondj el nekem mindent, töviről-hegyire. Add tudtomra azt is, hogy szabadulni ki a fogságból? Talán az örököt mind leverted? Elhiszem. — Mert a ki előtt dicsőséges harcunkból úgy futott a nimet, meg a muszka, mint a csirke a kánya madár elől: hát az öröktől milyen könnyen elbánhattál? No, meg azt is mond el, hogy jutottál Olaszországba? Tunnak-e ott jó bagaria csizmat készíteni? Aztán, hogy fogadtak az olasz hadseregben? Tudom, hogy örültek, mert híre ment a te nagy vitézségednek. Talán te csináltad a hadi plánumot is az olaszoknak, hogy olyan könnyen megverték ő szentéje a pápa katonáit? Hát az olasz katonák hogy harcoltak? Ugy-e nem olyan vitézül mint a magyarok? Láttad-e a dicső Garibaldit? Hej nálunk is ugyancsak harsogtatták ám a legények a Garibaldi nótáját... Minden nap, minden órában vártuk, hogy egyszer csak betoppán Magyarországra. Talán Budavárába is belül s onnan dirigálja — a világot... De a fránya olasz hiába vártuk. Nem jött. Hogy aztán csatlódtunk, hát a feleségem nem hagyott addig békében, míg a Garibaldi fizimiskáját meg nem vettem. Ott függ most is a falon, aranyos rámban... De majd el is felejttem, hát ezt a sok csillogó medállát melyik csatában kaptad? Bizony, nem olyan mint a magyar. Tudom, hogy ma-

ga Garibaldi tüzte a mellére az egész armádia előtt. Bizony, nemcsak ezredesnek, de legalább tüzörnöknek megtehetett volna...

— Magyar Tamás olyan tűzbe jött Andor vitézségének emlegetésénél: hogyha tőle függ, bizony még megteszi azonnal magyar királynak. (Szerencse, hogy már akkor volt koronázott királyunk.)

— Kedves bácsi! Olyan sokat kérdez egyszerre, hogy inkább neki mennék egy muszka regementnek, hogysem e sok kérdésre feleljek. Majd egyszer mindent elmondok apróra... Aztán lássa kedves bácsi, Mariskát nem hagyhatom magára! Hátha valaki tőlem addig elrabolja.

A két hű szív olyan boldog mosolygások között simult egymáshoz.

— Nohát nem bánom. Csak őrizd a te gelambodat. Én ugyis hosszú ideig vigyáztam rá. Most hát leveszem a kezeimet róla. E jött érte a gazdája. Hát gondog legyen reá... De azt kikötöm, hogy nekem még esküvőtök előtt mindent elmondasz. Különben — nem adom neked a lányomat. Elmehetsz magadnak feleséget keresni — akár Talianországba.

A szerelmesek nevettek S aztán a tilalomra együttesen válaszoltak:

— Jólvan jól.

De a házi gazda nem elégedett meg az Andor ígéretével.

Aztán kezdé újra beszédét azt is megmondom, hogy a mit tőled kérdeztem, meg az egész életeredet vitéz tetteidet, nekem egy nagy könyvbe mind szépen leírd. Ha meghalok testamentomba meghagyom, hogy fiaim és unokáim az imádságos könyv után, azt olvassák. S tanuljanak belőle hazaszeretetet... hűséget!

— Azt megtehetem. Pedig hát papirost reá pazarolni — nem érdemes.

Mert hát édes fiam, ha igazságos ügyünk szent harcunk eltiportatott is: de él még a magyarok Istené! Eljön meg azon idő, midőn édes magyar hazánk, menten minden idegeu befolyásól teljesen független lesz: Midőn Széchenyi István gr. jószava beteljesül:

Magyarország nem volt hanem lesz!

— Adja Isten!

Folyt köv.

Nyilt-tér.

Köztudomásul.

Kötelességemnek ismerem a t. cz. közönséggel tudatni, hogy a mohai Agnes forrás nemcsak kellemes asztali víz borral vegyítve, de főleg a gyomor tulsavanyosságát és égését, nemkülönben a vese és gege fájaldalmánál kitűnő gyógyszer gyanant 16 év óta használok, s annyira nekülönzetlen részemről, hogy nélküle alig 1—2 napig lehetek. — Mindenkinnek tiszta lelkiismerettel ajánlom a mohai Agnes vizet a fentemlített bántalmaknál.

Unter-Premstetten (Stájerország) 1895. aug. 16.

Galánthai Fekete Gábor,

világi áldozó pap, mint magánzó.

Foulard-selymet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinai s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben u. m. fekete fehér és színes Henneberg selymet 45 krtól 14 frt 65 kr. méterenként sima, csikos, koczkázott, mintázott damaszolt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőségben 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt árukat postabér és vámmentesen a házhoz szállítva, valamint mintákat postafordultával küldenek Henneberg G. (cs. és k. udvari szállító) selyemgyárai Zúrichben Svájcba czimzett levelekre 10 kros, levelező lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek. 2.

Bámulatatos olesó árban
beszerezhető
Ifj. Kovács S.
cézgnél

Kossuth-utca I-ső tkpénztár épület.

Női czipő III minőség	párja	2	frt	25
» » II prima	»	2	frt	50
» » I »	»	2	frt	75
» » keztyü bőr	»	3	frt	30
» félczipő I frt 60, 1 frt 75,				2 frt.
Férfi czipő III minőség		2	frt	25
» » II »		2	frt	50
» » I »		3	frt	—
Legfinomabb »		3	frt	80
Fiu és leányka hegymászó czipő				
Bergsteiger 1 frt 1.30, 1.50, 1.80, 2.				2.50 páronként.

Csödtömegtől megvett és kimaradt
vászon és schiffon áruk
félárban,

va'amin

férfi ingek,

alsó nadrágok, gallér, manchetták, nyak-
kendők, zsebkendők.

férfi és fiu kalapok

(valódi Pichler féle)

harisnyák, keztyük, esőernyők, utiböröndök,

illatszerek

stb. igen előnyösen beszerezhető a

fenti cézgnél.

A n.-létai és v.-pécsi ut között, a
m. kir. államvasutak gépjavitó
műhelye közvetlen közelében
fekvő, — középületekkel, nagy tengeri
gőréval és kőkuttal ellátott, — dinnye
termelésre, vagy konyhakertészetre igen
alkalmas, — 13 hold területű ujosztásu
föld haszonbérbe kiadó.

Felvilágosítást ad szíveségből Szi-
lági Imre ügyvéd Debreczenben,
N.-Csapó-utczán.

Palugyai Burgundi

a legkedveltebb

csemegebor.

Minden jobb üzletben kapható.

Árjegyzékkel bor, cognac és cham-
pagnerről szívesen szolgál a

Palugyai és Társa

bornagykereskedő cég

Budafok.

Boros Testvérek

női divat áruháza

Debreczen, Kossuth-utca 3.

Szmyrna szőnyegek készítéséhez

szükséges kellékek.

**Női kézimunkákban
ujdonságok**

előrajzolva, kezdve és készen.

Faragványok, himző rámak és
ábrák, selymek, fonalak és minden
laju harasztok

legnagyobb választékban kaphatók.

Figyelmes kiszolgálás.

Olcsó árak.

Árverési hirdetmény.

Katona Imre közadós csödhitelezői
választmánya határozata folytán alólirott
csödtömeggondnok közhírré teszi, hogy
a Katona Imre szürszabó mester csöd-
tömegéhez leltározott és a két rendbeli
leltár szerint 1266 frt 24 kr becsértékű
kész szűrők, szürkészítéshez szükséges
anyagok és varrógépek, a folyó 1897 évi
szept. hó 24-én d. e. 9 órakor a Város-
istálló helyiségében Bódogh Zsigmond bír.
végrehajító, Dr. Nagy Kálmán ügyvéd
mint választmányi kiküldött és alólirott
csödtömeggondnok által megtartandó nyil-
vános árverésen, leltári tételek szerint,
és esetleg előnyös ajánlat folytán egy
tömegben, a legtöbbet ígérőnek azon-
nali készpénz fizetés mellett, szükség
esetén becsáron a'ul is elfognak adni.

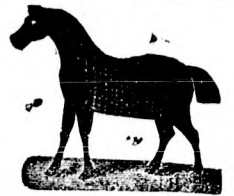
Mihez a csödhitelezők érdekelt é-
venni szándékozó felek meghívótnak.

Debreczen, 1897. szept. 8.

Szilági Bálint

ügyvéd

mint csödtömeggondnok.

Budapesti

Lóversenyek

1897. Szeptember 25., 26., 28. és 30-án. Október
2., 3., 5., 7., 9 és 10-én.

kezdetük mindig délután 2 óra 15 perckor.

Belépti jegy naponként:

1. oszt. (Passepartout) uraknak	5 frt
1. » » hölgyeknek	3 frt
1. » » katonatiszteknek	3 frt
II. » » urak vagy hölgyeknek	1 frt
Áltóhely a versenypálya közep-n	30 kr.

Az őszi 10 napra:

1. oszt. (Passepartout) uraknak	38 frt
1. » » hölgyeknek	19 frt
1. » » katonatiszteknek	19 frt

A külön elkerített fogadási helyre
a bockmakerek körébe) belépti jegy mind a
10 napra 25 frt.

A totalisateurokhoz azonban, mint eddig
ugy ezután is szabadon léphetni. Lóvonatu
vasutak egész a helyszinig közlekednek. Ka-
tonai zene és frissítő-helyek minden osz-
tálynál.

10087.
1897.

Hirdetés.

A Nagyerdőn és Monostor erdőkn
levő ez idei gubacs termés írásbeli aján-
lati tárgyalás után áruba bocsátatik.

Miről érdekelték azon felhívással
örtesítettnek, hogy ajánlataikat a meg-
ajánlott vétel ár 10 %-ának megfelelő
bánatpénzzel ellátva folyó hó 26-án
déli 12 óráig az elnöki irodában benyuj-
tadják

Debreczen, 1897. szept. hó 19.

Városi Tanács.

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

DEBRECZENBEN (Tisza-palota)

felvette ügykörébe

a jelzálog-kölcsön üzletet

és azon kedvező helyzetben van, hogy törlesztési és egyszerű vissza-
fizetési kölcsönöket igen jutányos feltételek mellett
nyújthat.

Felhívjuk tehát szíves figyelmét mindazoknak kik olcsó jelzá-
log-kölcsön felvenni, vagy régi nagyobb kamatozásu tartozást
convertálni szándékoznak, kérvén, hogy erre vonatkozólag intézetünket
felkeresni szíveskedjenek.

Részletes felvilágosítások és utasítások kívánatra azonnal kül-
detnek.

Közgazdasági Bank Részvény-Társaság

Debreczen (Tisza palota.)